
OBSAH

PŘEDMLUVA	5
ÚVOD	7
1. VÝCHODISKA PROFESNÍ PŘÍPRAVY UČITELE VÝTVARNÉ VÝCHOVY	
PRO 1. STUPEŇ ZŠ	9
1.1 Cílové zaměření současného povinného vzdělávání	9
1.2 Pojetí výtvarné výchovy	13
1.3 Přínos výtvarné výchovy k rozvoji osobnosti žáka	18
1.4 Výtvarná výchova v kurikulu základního vzdělávání	25
2. UČITEL PROFESIONÁL JAKO CÍL PROFESNÍ PŘÍPRAVY	31
2.1 Proměna role učitele ve škole 21. století	31
2.2 Učitel výtvarné výchovy v didaktické situaci	34
2.3 Profesionální kompetence jako základ profesionality učitele	39
2.4 Psychodidaktické dovednosti učitele výtvarné výchovy	47
2.5 Tvořivost jako předpokládaná dispozice i projev uplatnění psychodidaktických dovedností učitele	54
2.6 Projevy psychodidaktických dovedností učitele ve výtvarné výchově	58
3. RESPEKT K DÍTĚTI PŘI UTVÁŘENÍ PSYCHODIDAKTICKÝCH DOVEDNOSTÍ	68
3.1 Požadavek rozvoje dětského výtvarného projevu v primárním vzdělávání	68
3.2 Specifické znaky dětského výtvarného projevu a psychodidaktická příprava	74
3.3 Představivost a fantazie dítěte ve výtvarné výchově	81
3.4 Jedinečná výtvarná výpověď jako předpoklad i cíl působení učitele výtvarné výchovy	85
4. PROFESNÍ PŘÍPRAVA UČITELE VÝTVARNÉ VÝCHOVY	
NA 1. STUPNI ZŠ	92
4.1 Zaměření profesní přípravy oboru Učitelství pro 1. stupeň ZŠ	92
4.2 Proces utváření učitelova pojetí výuky výtvarné výchovy	96
4.3 Zkušenost jako součást implicitních znalostí studenta o výtvarné výchově	100
4.4 Výtvarné disciplíny jako prostor pro utváření psychodidaktických dovedností učitele výtvarné výchovy	104
4.5 Oborové znalosti jako fundament profesionality učitele výtvarné výchovy	110

5. ČINITELÉ UTVÁŘEJÍCÍ PSYCHODIDAKTICKÉ DOVEDNOSTI	115
5.1 Pojetí vysokoškolské přípravy v kontextu psychodidaktické přípravy	115
5.2 Výtvarné disciplíny a rozvíjení „smyslové citlivosti“ učitele	118
5.3 Výtvarné disciplíny a „uplatňování subjektivity“ učitele	123
5.4 Výtvarné disciplíny a dovednost „ověřování komunikačních účinků“	126
5.5 Didaktická příprava se zaměřením na výtvarnou výchovu.....	129
6. ÚČINNOST PROFESNÍ PŘÍPRAVY UČITELE VÝTVARNÉ VÝCHOVY V PRIMÁRNÍM VZDĚLÁVÁNÍ	139
6.1 Zdroje a obsahy zkušeností studenta s výtvarnou výchovou před studiem na pedagogické fakultě	141
6.2 Role fakultního cvičného učitele v procesu utváření psychodidaktických dovedností učitele	145
6.3 Sebereflexe jako prostředek intervence do studentova pojetí výuky	146
6.4 Intervence ovlivňující rozhodování a jednání studenta na souvislé pedagogické praxi	149
6.5 Profesní příprava na katedře VV v oboru Učitelství pro 1. stupeň ZŠ – analýza hodnocení od studentů prezenční formy studia	153
6.6 Profesní příprava na katedře VV v oboru Učitelství pro 1. stupeň ZŠ – analýza hodnocení od studentů kombinované formy studia	162
7. VÝCHODISKA A PŘÍKLADY INTERVENČÍ DO PROFESNÍ PŘÍPRAVY UČITELŮ PRO PRIMÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	164
7.1 Beze strachu (<i>Pavla Novotná</i>)	166
7.2 Na cestě k osobitému tvůrčímu přístupu budoucího pedagoga (<i>Kateřina Plesníková</i>)	182
7.3 ABY / O co mi jde, když učím budoucí učitele (<i>Marta Svobodová</i>)	191
RESUMÉ	222
SUMMARY	223
LITERATURA	224
VĚCNÝ REJSTŘÍK.....	236
JMENNÝ REJSTŘÍK.....	247